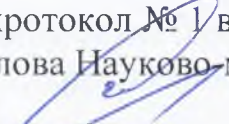

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ СПОРТУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ЕКОНОМІКИ СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)
Голова Науково-методичної ради

_____ М. В. Дутчак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 024 Хореографія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 15

мова навчання: українська

Розробники:

Закорко Олена Павлівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і економіки спорту, ozakorko@uni-sport.edu.ua

Приймак Марія Михайлівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри менеджменту і економіки спорту, mpryimak@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою менеджменту і економіки спорту
(засідання кафедри, протокол № 15 від 22.08.2022)

Завідувач кафедри доктор економічних наук, професор
Харчук Г.В.

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу

 О. М. Д'яченко

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

 доцент О. І. Рудешко

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей щодо системи сучасних знань з теоретичних основ менеджменту у хореографії і танцювальних видах спорту в умовах ринкової економіки. Обсяг дисципліни – 3 кредитів ЄКТС. Основні теми: Сутність та методологічні основи менеджменту. Цілі та функції менеджменту. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера. Теорія і практика мотивації. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом. Управління конфліктами та стресами. Етика та відповідальність у менеджменті. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічного мистецтва. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming of general and professional competencies defined by the educational and professional program regarding the system of modern knowledge on the theoretical foundations of management in choreography and dance sports in the conditions of a market economy. The scope of the discipline is 3 ECTS credits. Main topics: Essence and methodological foundations of management. Goals and functions of management. Leadership and management in the activity of a specialist in the field of choreographic art. Organization of the labor process and implementation of the manager's work. Theory and practice of motivation. Personality in managing and managing a choreographic team. Conflict and stress management. Ethics and responsibility in management. Information and communications in the activity of a specialist in the field of choreographic art. Self-management and management of the business career of a specialist in the field of choreographic art. The final assessment is formed taking into account the results of the current control and assessment.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей щодо системи сучасних знань з теоретичних основ менеджменту в умовах ринкової економіки, формування у студентів навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій в управлінні суб'єктами сфери хореографічної діяльності; набуття вмінь налагоджування ефективної комунікації у процесі управління, профілактики та вирішення конфліктів, формування організаційної культури та самоменеджменту.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Основи менеджменту хореографічної діяльності» відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія

Шифр	Компетентності
Інтегральні компетентності	
ІК1	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, в мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК04	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК4	Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
ФК5	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
ФК6	Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.
ФК7	Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.
ФК8	Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.
ФК16	Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин в сфері виробничої діяльності.

ФК17	Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.
------	--

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	10	0	32	0	48	90
Заочна	6	0	6	0	78	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: «Комп'ютерні технології та основи науково-дослідної роботи у хореографії», «Загальна психологія», «Педагогіка», «Філософія».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього			
		л.	практ.	с. р.		л.	практ.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Сутність та методологічні основи менеджменту	10	2		8	10	2		8
Тема 2. Цілі та функції менеджменту	10	2		8	10	2		8
Тема 3. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	8		4	4	7			7
Тема 4. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера	8		4	4	8			8
Тема 5. Теорія і	10	2	4	4	12	2	2	8

практика мотивації								
Тема 6. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом	10	2	4	4	10		2	8
Тема 7. Управління конфліктами та стресами	8		4	4	9		2	7
Тема 8. Етика та відповідальність у менеджменті	10	2	4	4	8			8
Тема 9. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	8		4	4	8			8
Тема 10. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічної діяльності	8		4	4	8			8
Всього годин	90	10	32	48	90	6	6	78

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Сутність та методологічні основи менеджменту

Зміст менеджменту та управління. Управління як наука і мистецтво. Необхідність та сутність управління сумісною діяльністю. Цілі та завдання менеджменту. Менеджмент як сфера професійної діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва.

Тема 2. Цілі та функції менеджменту

Цілі в управлінні. Функції менеджменту. Принципи менеджменту.

Тема 3. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва

Сутність лідерства. Теорії лідерства. Керівництво і управління. Влада і відповідальність. Форми влади і впливу. Типологія стилів керівництва.

Тема 4. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера

Організаційні принципи розпорядку дня. Природний денний ритм (графік працездатності). Менеджмент на основі біоритму.

Тема 5. Теорія і практика мотивації

Поняття і види мотивації. Сучасні теорії мотивації. Методи мотивації. Спортивна мотивація і її структура. Мотивація спортивної діяльності на різних етапах спортивної кар'єри.

Тема 6. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом

Особистість як об'єкт і суб'єкт управління. Складові авторитету керівника та шляхи його формування. Колектив як соціальний об'єкт управління. Сутність, види та характеристика колективів (груп). Соціально-психологічна структура колективу. Управління соціально-психологічним кліматом колективу.

Тема 7. Управління конфліктами та стресами

Поняття організаційного конфлікту і його структура. Види організаційних конфліктів. Управління конфліктами. Причини стресів та управління ними.

Тема 8. Етика та відповідальність у менеджменті

Етика та принципи етичної поведінки у менеджменті. Відповідальність у менеджменті. Взаємозв'язок відповідальності й етики у менеджменті.

Тема 9. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва

Комунікація як функція спілкування і передачі інформації. Види інформації та їх роль у менеджменті. Поняття та характеристика комунікацій. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Управління організаційними комунікаційними процесами.

Тема 10. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічної діяльності

Поняття і сутність самоменеджменту. Постановка цілей. Планування робочого часу. Прийоми і методи прийняття рішень. Реалізація і організація особистої діяльності. Управління кар'єрою фахівця сфери фізичної культури і спорту в процесі самоменеджменту.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4
Тема 3. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного	1. Управлінська праця та лідирування. Стосунки з підлеглими.	4	

мистецтва			
Тема 4. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера	2. Управлінська праця. Час як ресурс.	4	
Тема 5. Теорія і практика мотивації	3. Функція мотивування в менеджменті.	4	2
Тема 6. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом	4. Психологічні аспекти управління – оцінка та самооцінка особистості.	4	2
Тема 7. Управління конфліктами та стресами	5. Контроль емоціональної сфери. Подолання конфліктних ситуацій.	4	2
Тема 8. Етика та відповідальність у менеджменті	6. Управління етикою і соціальною відповідальністю.	4	
Тема 9. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	5. Комунікації в управлінні, ділове спілкування.	4	
Тема 10. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічної діяльності	6. Методи планування особистої роботи	4	
Всього годин		32	6

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4

Тема 1. Сутність та методологічні основи менеджменту	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання творчих та практичних завдань	8	8
Тема 2. Цілі та функції менеджменту	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання творчих та практичних завдань	8	8
Тема 3. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Підготовка до ділової гри "Оцінка ділових якостей керівника"	4	7
Тема 4. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера	Пошук, підбір та огляд інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Виконання творчих та практичних завдань	4	8
Тема 5. Теорія і практика мотивації	Підготовка до бліц-опитування дискусійного характеру з питань лекції та додатково опрацьованого матеріалу з метою засвоєння теоретичних знань	4	8
Тема 6. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом	Написати есе за темою: «Складові авторитету керівника та шляхи його формування»	4	8
Тема 7. Управління конфліктами та стресами	Написати есе за темою: «Вибір стилю поведінки у конфліктній ситуації»	4	7
Тема 8. Етика та відповідальність у менеджменті	Написати есе про своє бачення етики та відповідальності в менеджменті	4	8
Тема 9. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	Підготовка презентації за даною темою	4	8

Тема 10. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічної діяльності	Скласти особистий план розвитку	4	8
Всього годин		48	78

Очікувані результати навчання з дисципліни: системні знання і навички організувати та мотивувати людей до досягнення спільної мети, працювати в команді, здійснювати управління діяльністю колективу як саморегульованої організації в умовах динамічного ринку завдяки:

знанням: сутності основних понять і категорій менеджменту та управління; системи методів управління; основ планування, мотивування та контролювання; прийняття рішень; керівництва та лідерства, стилів управління, комунікаційних технологій, теорії конфліктів; етики та відповідальності у менеджменті;

умінням: формувати власні цілі; встановлювати пріоритети; аналізувати використання власного часу, аналізувати сильні і слабкі сторони стилю власної роботи; виявляти психо-фізіологічний потенціал, інтелектуальний потенціал особистості; визначати вплив обраної системи стимулювання на ефективність роботи персоналу; використовувати відповідно до ситуації методи управління колективом.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Основи менеджменту хореографічної діяльності» відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН 2	Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.
ПРН 3	Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
ПРН 4	Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.
ПРН 8	Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
ПРН 9	Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 11	Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
ПРН 12	Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.
ПРН 13	Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
ПРН 21	Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.
ПРН 22	Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проекту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин.

Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Форми поточного контролю	Кількість балів за тему
Тема 1. Сутність та методологічні основи менеджменту	Виконання творчих та практичних завдань	10
Тема 2. Цілі та функції менеджменту	Виконання творчих та практичних завдань	10
Тема 3. Лідерство та керівництво в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	Участь у діловій грі "Оцінка ділових якостей керівника"	10
Тема 4. Організація трудового процесу та реалізація трудової діяльності менеджера	Виконання творчих та практичних завдань	10
Тема 5. Теорія і практика	Бліц-опитування дискусійного	10

мотивації	характеру з питань лекції та додатково опрацьованого матеріалу.	
Тема 6. Особистість в управлінні та управління хореографічним колективом	Написання есе за темою: "Складові авторитету керівника та шляхи його формування"	10
Тема 7. Управління конфліктами та стресами	Написання есе за темою: "Вибір стилю поведінки у конфліктній ситуації"	10
Тема 8. Етика та відповідальність у менеджменті	Написання есе про своє бачення етики та відповідальності в менеджменті	10
Тема 9. Інформація та комунікації в діяльності фахівця сфери хореографічного мистецтва	Підготовка презентації за даною темою	10
Тема 10. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою фахівця сфери хореографічної діяльності	Скласти особистий план розвитку	10
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни. Заліки проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія / С.М. Домбровська та ін. НУЦЗУ, 2020. 313 с.
2. Криштанович С. Спортивний менеджмент: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2020. 207 с.
3. Криштанович С., Холявка В. Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорті: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2018. 176 с.
4. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. — Ч. II. — Менеджмент: навч. посіб. / [О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська]; за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. — 326 с.
5. Основи маркетингу і менеджменту фізкультурно-оздоровчих послуг: Навчальний посібник / Л. І. Прокопова, М. Б. Чхайло – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 298с.
6. Палюх А. Я. Правові засади розвитку сфери фізичної культури і спорту. Монографія. Тернопіль. ФОП Паляниця В.А., 2020. 316 с.
7. Приходько І.І. Організація і менеджмент фізичної культури: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Фізичне виховання»/ І.І. Приходько – Х: «Цифрова друкарня №1», 2013. – 178 с.
8. Ціпов'яз А.Т., Бондаренко В.В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.

Додаткова література:

1. Бутко М. П., Бутко М. І., Мащенко В. П. та ін. Теорія прийняття рішень : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
2. Денисюк С. Г. Комунікологія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
3. Дутчак М. В. Спорт для всіх у світовому контексті / М. В. Дутчак. – Київ: НУФВСУ. – 2007. – 112 с.
4. Дутчак М.В. Класифікація професій у сфері фізичної культури і спорту в Україні: стан та перспективи // Спортивна наука України / М.В.Дутчак, 2010 №2 – С.25–41.
5. Менеджмент організації. Теорія та практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, В.Л. Федоренко, А.С. Соломко; за заг. редакцією Мошека Г.Є. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 420 с.
6. Менеджмент організацій: навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 271 с.
7. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. /. Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 560 с.
8. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. Київ: Олімпійська література, 2007. 215 с.

9. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.
10. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.Палеха, Г.Мошек, І. К. : Ліра-К. 2018. 528 с.
11. Педагогіка лідерства : монографія / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень. – Харків : НТУ «ХП», 2023. – 432 с. – Укр. мовою.
12. Приходько І.І., Корнієнко І.Г. Організація і менеджмент фізичної культури. Для студентів 2 курсу (за кредитно-модульною системою): Навчальний посібник для студентів ВНЗ фізичної культури. – Харків: ХДАФК, 2009 р.
13. Сидорчук О.Г. Основи менеджменту: навч. посіб. / О. Г. Сидорчук, І. І. Артими; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 215 с.: іл., табл.
14. Словник основних термінів і понять з дисципліни «Менеджмент і адміністрування (теорія організації)» для студентів спеціальності 073 Менеджмент ступеня вищої освіти «бакалавр» [Текст] / А.І. Соловійов. – Херсон: вид-во ФОП Вишемирський В. С, 2019. – 31 с
15. Федоренко В.Г. / Менеджмент: підручник // В.Г. Федоренко. – Алерта. – 2015. – 492 с.
16. Шевченко В. С. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент та адміністрування (Менеджмент)» (для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент та слухачів другої вищої освіти за спеціальністю 7.03060101 – Менеджмент і адміністрування (за видами економічної діяльності)) / В. С. Шевченко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М.Бекетова, 2016. – 104 с.
17. Юринець З.В. Самоменеджмент: навч. посібник / З. В. Юринець, О.В. Макара. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 272 с.
18. Drucker P. The Practice of Management. Oxford : Elsevier, 2005. 416 p.
19. Pedersen P. M. Strategic sport communication /Paul M. Pedersen, Kimberly S. Miloch, Pamela C. Laucella. – Champaign: Human Kinetics, 2007. – 408 p.
20. Stepykina T.V. Theory of Communication: Sinterdisciplinary Approach: Manual for Mastr Students / T.V. Stepykina, I.V. Mygovych. – Taras Shevchenko National University Press. 2012/ - 448 p.